

שיש לה שפה סביב גבוהה מעט ועשויה כבית קיבול העשוי לקבל פירות, ולפיכך דינה ככלי גמור לקבל טומאה.

והא דאמר רבי דוסא מחצלת מסככין בה, מדובר בדלית ליה גרנפא, ולפיכך אינה חשובה כלי לקבל טומאה אלא אם כן עשויה ממש לשכיבה, שאז נחשבת היא ככלי גם לענין טומאת מת.

מקשה הגמרא: מיתבי לרבי שמעון בן לקיש, המפרש שחוצלות היינו מחצלות, ממה ששנינו: חוצלות של שעם [מין קנים], ושל גמי ושל שק [שערות עיזים], ושל ספירא [שערות סוס שמספרין מצוארו וזנבו], מטמא טמא מת, דברי רבי דוסא.

וחכמים אומרים: אף מדרם.

בשלמא למאן דאמר שחוצלות היינו מרזובלי, ילקוטי הרועים העשויים ככלי קיבול, ובזמן שאין הרועים שוכבים עליהם הם משמשים ככלי קיבול ממש, לפיכך

חוצלות של שעם ושל גמי מטמאין טומאת מת, כי אף על פי שהם אינם ארוגים יפה, ויש בהם רווח בין קנה לקנה, מכל מקום, חזו לכינתא דפירי, ראויים הם לקבלת פירות גדולים.

וכמו כן מוכן, שמחצלת של שק ושל ספירא טמאין טומאת מת הואיל וחזו לגולקי וצני. ראויים הם לשמש כשקים לקטניות ופירות דקים.

אלא למאן דאמר חוצלות היינו מחצלות ממש, (383) אם כן, בשלמא מחצלות של שק ושל ספירא, חזו לפרסי [ראויים הם לפורסן כוילון כנגד הפתח], שכן במסכת ביצה דף יד ב מבואר, שוילון גידון ככלי לקבל טומאה ואינו נחשב כחלק מקירות הבית, (384) וכמו כן ראויים הם לשמש כנפותא [נפות לנפות בהן את הקמח].

אלא מחצלות של שעם ושל גמי, למאי חזו? (385)

והיינו, שלא אמרו בגמרא שמדובר בדאית לה גרנפא אלא על משנת כל החוצלות, שבכללה מחצלת של קנים וחילת שאינם ראויים כל כך לשכיבה, ומשום כך אילו לא היו עשויין כבית קיבול אין הם מקבלים טומאה. אבל ברייתא זו אינה מדברת במחצלת דאית לה גרנפא.

384. כן פירשו רש"י והריטב"א. אמנם רבינו חננאל פירש ש"פרסי ונפותא" הם נפה וכברה.

385. ובחזון איש [כלים סימן ל ס"ק לא] העיר: מדוע לא מעמידה הגמרא בדאית להו גרנפא כדלעיל?! ועיין שם מה שכתב בזה.

ואתינא אקרו אהדי ואתנו אהדי. [כלומר, זורע הייתי זרעוני פשתן, ולאחר שהיה צומח קולע אני ממנו רשתות ומכמורות וצד בהם צביים, ומאכיל הייתי את בשרם ליתומים, ומתקן מעורותיהם קלף לכתוב עליהם חמישה חומשי תורה ושישה סדרי משנה, ומהלך הייתי מעיר לעיר מקומות שאין מלמדי תנוקות מצויים שם, ומלמד לכל תינוק אחד מן הספרים, ואומר הייתי להם: למדו איש לרעהו את ספרו, עד שנמצאו כולם בקיאים בחמישה חומשים ושישה סדרים], ועבדא לה לתורה שלא תשתכח מישראל.

383. פירש רש"י: אלא למאן דאמר מחצלות ממש — שהן פשוטין ואין להם בית קיבול.